

Christus in de brief aan Filémon

Dit is een persoonlijke brief zoals aan Timotheüs en Titus. Daar, in die twee brieven gaat het om: ons gedrag in een vervallen christenheid. Hier in deze brief gaat het om: het vormgeven aan de liefde in Christus in de praktijk en dan vooral als het gaat om verstoorde relaties tussen broeders en/of zusters.

Een nieuw gebod geef Ik u: dat u elkaar liefhebt; zoals Ik u heb liefgehad, dat ook u elkaar liefhebt. Hieraan zullen allen weten dat u mijn discipelen bent, als u liefde onder elkaar hebt. Joh.13:34-35

De manier waarop Paulus deze liefde aanspoort bij de ontvanger van de brief is leerzaam voor ons. Waarheid kennen en het goede doen=het goede zeggen in waarheid. Schuld, conflict tussen gelovigen is een veel voorkomend probleem en de bemiddeling van een derde is een belangrijke taak. We gaan de meeste verzen stuk voor stuk bekijken.

Paulus, een gevangene van Christus Jezus, en Timotheüs, de broeder, aan Filémon, de geliefde en onze medearbeider, aan Apfia, de zuster, en aan Archippus, onze medestrijder, en aan de gemeente in uw huis: vers 1 en 2

Filémon was tot geloof gekomen door Paulus, zie vs19. Apfia was zijn vrouw en ze hadden een gemeente aan huis. Sommigen menen dat Archippus hun zoon was. Onésimus was een weggelopen slaaf van Filémon en daar gaat deze brief over. Hij was in ontmoeting met Paulus tot geloof gekomen in de Heer Jezus, vs10. Destijds, tijdens zijn weglopen was hij onbekeerd, 'van geen nut' en waarschijnlijk een dief, vs18-19. Paulus stuurt hem terug naar zijn meester. Hij bemiddelt als 'gevangene' en niet als apostel (zie vs8) opdat Filémon de slaaf in liefde weer aanneemt. 'De gemeente' is in Kolosse, zie Kol.4:9,17 (Onésimus en Archippus). Het gaat de hele gemeente aan als persoonlijke verhoudingen verstoord zijn.

Heren, geeft aan uw slaven wat rechtvaardig en billijk is, daar u weet dat ook u een Heer in de hemel hebt. Kol.4:1

Deze brief toont hoe het hoofd zichtbaar hoort te worden in de leden op aarde, Kol.3:12vv. Daarvoor is 'genade' en 'vrede van God onze Vader en van de Heer Jezus Christus' onmisbaar, vs3. Deze brief heeft een directe betekenis voor ons. Wij waren allen 'van geen nut', maar nu zijn ook wij geroepen om in orde maken wat scheef zit tussen ons en anderen of tussen broeders/zusters in onze omgeving.

Ik dank mijn God, terwijl ik u altijd gedenk in mijn gebeden, daar ik hoor van uw liefde en uw geloof dat u hebt tot de Heer Jezus en jegens alle heiligen, vers 4-5

'Mijn God' is de basis voor de voorbede van Paulus. Het goede in het leven van Filémon wordt eerst door Paulus benoemd, liefde en geloof, trouw tot de Heer Jezus en alle gelovigen. Dit is de vrucht van 'Christus in u', Kol.1:27. Maar er moest nóg iets in orde worden gemaakt, de relatie tussen Filémon en Onésimus.

opdat uw gemeenschap in het geloof krachtig wordt in de erkenning van al het goede dat in ons is voor Christus. Vers 6

Filémon was onrecht aangedaan door Onésimus. Om hem te vergeven en aan te nemen als een broeder was kracht nodig van de Heer 'van al het goede dat in ons is voor Christus'. Vergeving en herstel zijn 'het belang van Christus', Fil.2:21. Harten moeten soms daarop worden voorbereid en zacht gemaakt, opdat de 'gemeenschap in het geloof krachtig wordt'. Christus zal dan worden gezien in Filémon door de vergeving en aanvaarding van Onésimus.

Want ik had veel blijdschap en troost wegens uw liefde, omdat de harten van de heiligen door u, broeder, verkwikt zijn. Vers 7

Paulus had gehoord van de effecten van het leven en de dienst van Filémon in Kolosse. Harten werden daar 'verkwikt' doordat ze met de liefde en het geloof van Filémon in aanraking kwamen, Christus in hem werd gezien. De voeten werden 'gewassen', Joh.13. Nu verlangde Paulus nog één extra 'verkwikking': 'Verkwik mijn hart in Christus', vs20

Daarom, hoewel ik in Christus veel vrijmoedigheid heb u te bevelen wat gepast is, doe ik ter wille van de liefde liever een beroep op u, daar het zo met mij is dat ik, Paulus, een oud man ben, en nu ook een gevangene van Christus Jezus. Vers 8 en 9

Paulus uit geen dwang, geen bevel, maar doet een beroep uit liefde op het geweten van Filémon.

Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch onbesneden zijn, maar geloof dat door liefde werkt. Gal.5:6

Paulus was oud en gevangen en stelt zich op als smekeling en doet een beroep 'aangaande mijn kind (...) Onesimus', vs10.

die u vroeger van geen nut was, maar nu en voor u en mij zeer nuttig is, die ik aan u heb teruggezonden; hem, dat wil zeggen mijn hart. Ik had hem bij mij willen houden, opdat hij mij namens u zou dienen in mijn gevangenschap voor het evangelie. Vers 11 t/m 13

Onesimus was ooit 'van geen nut' en nu 'zeer nuttig'. Paulus zendt hem terug naar Filémon als 'mijn hart' ondanks dat hij hem liever bij zich had gehouden. Als Filémon hem zou straffen zou dat Paulus persoonlijk treffen. We zien geen manipulatie, maar een oprecht hart bij Paulus, vs14. Zo bereikt hij langzaam het hart van Filémon.

Want wellicht was hij daarom voor een tijd van u gescheiden, opdat u hem eeuwig zou bezitten, niet langer als een slaaf, maar meer dan een slaaf, een geliefde broeder, vooral voor mij, hoeveel te meer dan voor u, zowel in het vlees als in de Heer. Als u mij dus voor uw deelgenoot houdt, neem hem aan als mijzelf. Vers 15 t/m 17

'Wellicht', Gods wegen zijn soms ondoorgrondelijk, maar wel goed. De wet zegt: houdt de slaaf (Deut.23:15-16), genade zegt: neem hem in liefde terug als 'meer dan een slaaf', 'een

geliefde broeder', 'als mijzelf'. Niet 'je moet vergeven', maar een oproep vanuit het hart vol liefde van Christus.

En als hij u enig onrecht heeft aangedaan of u iets schuldig is, breng dat mij in rekening. Ik, Paulus, heb het met mijn eigen hand geschreven, ik zal het betalen, om u niet te zeggen dat u bovendien uzelf aan mij schuldig bent. Vers 18 en 19

Zoals de Heer onze schuld betaalde, zo neemt Paulus de schuld van Onésimus op zich (zie 1Joh.3:16). Christus wordt zichtbaar en voor de ogen van Filémon getoond. 'Nooit is iemand een verliezer als hij ter wille van de Heer iets over zijn kant laat gaan'. Filémon is het ook 'schuldig' aan Paulus, zijn geestelijke vader.

Ik heb u geschreven in vertrouwen op uw gehoorzaamheid, daar ik weet dat u zelfs meer zult doen dan ik zeg. Vers 21

Over de goddelijke liefde staat geschreven: 'alles verdraagt zij, alles gelooft zij, alles hoopt zij, alles verduurt zij.' 1Kor.13:7. 'Meer doen dan ik zeg': Onésimus niet allen vergeven maar ook de vrijheid geven om in de gemeente te dienen. Paulus hoopte door de gebeden spoedig te worden vrijgelaten en vraagt om huisvesting, vs22. Dit zal een extra stimulans zijn geweest voor Filémon.

De genade van onze Heer Jezus Christus zij met uw geest. Vers 23

Na overgebrachte groeten van Epafras en medewerkers (Paulus werd door hen bijzonder getroost) volgt een laatste wens. De geest wordt het meest bezoedeld in deze wereld vol haat en verwijten.

Daar wij dan deze beloften hebben, geliefden, laten wij onszelf reinigen van alle bevlekking van het vlees en van de geest, en de heiligheid volbrengen in de vrees van God. 2Kor.7:1

Zijn genade en onze bereidheid: nodig om liefde te betonen aan allen in fijngevoeligheid en wijsheid.